

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА МАЙБУТНЬОГО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Випуск 2(10), 2022

Мукачево

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(Протокол №10 від 19.12.2022 р.)

Головний редактор:

Гоблик Володимир Васильович – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, перший проректор, Мукачівський державний університет

Заступник головного редактора:

Молнар Тетяна Іванівна – голова Наукового товариства студентів, аспірантів, молодих вчених, Мукачівський державний університет

Відповідальний секретар:

Гранчак Олена Василівна, Мукачівський державний університет

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Кабачій Василь Миколайович – к. ф-м. н., доцент;

Кобаль Василь Іванович – к. пед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;

Козарь Оксана Петрівна – д-р. т. н., академік Української технологічної академії (м. Київ), професор кафедри інженерії, технологій та професійної освіти;

Корнієнко Інокентій Олексійович – д-р. психол. н., професор, доцент кафедри психології;

Лужанська Тетяна Юрївна – к. географічних наук, доцент;

Малець Олександр Омелянович – д-р. і. н., доцент;

Мілашовська Ольга Іванівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та музейної справи;

Моргун Алла Володимирівна – к. філол. н., доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Попович Наталія Михайлівна – д-р. пед. н., доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва;

Прокопович Лідія Сигізмундівна – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Проскура Володимир Федорович – д-р е. н., професор;

Реслер Марина Василівна – д-р е. н., професор, академік Академії економічних наук, декан факультету економіки, управління та інженерії;

Стегней Маріанна Іванівна – д-р. е. н., професор кафедри економіки та фінансів;

Теличко Наталія Вікторівна – д-р. пед. н., професор, завідувач кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання;

Товканець Ганна Василівна – д-р пед. н., професор, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти;

Фізеші Октавія Йосипівна – д-р. пед. н., професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту;

Черепаня Наталія Іванівна – к. пед. н., доцент, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти;

Черничко Тетяна Вікторівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів.

Паренко Д.М.
здобувачка 3 курсу, групи ДО-31
спеціальність 012«Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет
Черепаня Н.І.
кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

РАНКОВА ГІМНАСТИКА ЯК ЗАСІБ ЗАКРІПЛЕННЯ НАВИКІВ ХОДЬБИ ТА БІГУ МОЛОДШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

У статті розглядаються проблеми погіршення здоров'я дітей дошкільного віку, визначається значення ранкової гімнастики щодо забезпечення високої якості життя молодших дошкільнят.

Ключові слова: *ранкова гімнастика, здоров'я дітей, ходьба та біг.*

The article examines the problems of the deterioration of the health of preschool children, determines the importance of morning gymnastics in ensuring a high quality of life of younger preschoolers.

Key words: *morning gymnastics, children's health, walking and running.*

Проблеми здоров'я людини є актуальними завжди. Тільки здорова людина з гарним самопочуттям, оптимізмом, високою розумовою та фізичною працездатністю прагнучим здійснити найсміливіші задуми. Людське суспільство досягло найвищих вершин у багатьох галузях науки і техніки, медицини та в освоєнні космосу, але ці темпи його розвитку вимагають не лише високих інтелектуальних, а й фізичних якостей людини, а саме міцного здоров'я. Здоров'я – це найважливіша характеристика людського та трудового потенціалу, людського капіталу.

Доведено, що покращення якості та збільшення тривалості життя населення веде до прискорення економічного розвитку держави, зростання її валового національного продукту. Сучасна цивілізація прикладає гігантські зусилля у вирішенні питань оздоровлення та збільшення тривалості життя людей.

Однією з найактуальніших проблем та предметом першочергової важливості не тільки в нашій країні, а й у світі загалом залишається здоров'я дітей, оскільки воно визначає майбутнє країни, генофонд нації, науковий та

економічний потенціал суспільства та поряд з іншими демографічними показниками є чуйним барометром соціально-економічного розвитку. Дослідження, проведені науковцями з гігієни та охорони здоров'я дітей та підлітків, показали, що за останні 10 років кількість дітей з хронічною патологією збільшилася в 2 рази, а кількість дітей, які не мають відхилень у здоров'ї, – знизилася в 3 рази. Лише 5-7% дошкільників здорові, до 25% страждають на хронічні захворювання, понад 60% мають функціональні відхилення. Також проведено аналіз результатів профілактичних медичних оглядів дітей. Огляди проводилися лікарями фахівцями дитячих поліклінік, до яких прикріплено ЗДО, виконувались антропометричні виміри та аналізи. В результаті встановлено, що 17,3% дітей є абсолютно здоровими (I група здоров'я), 29,4% мають лише функціональні відхилення (II група здоров'я), 52,8% дітей страждають на хронічні хвороби у стадії компенсації (III група) та 0,5% – хронічними хворобами у стадії субкомпенсації (IV група здоров'я). Поширеність функціональних відхилень серед дітей дошкільного віку становить 14,2%, у т.ч. серед хлопчиків – 15,4%; серед дівчаток – 12,9%.

Важлива роль у вихованні здорового члена суспільства відводиться закладам дошкільної освіти, пріоритетним напрямом діяльності яких є зміцнення здоров'я дошкільників. Саме ЗДО покликані разом із сім'єю створювати сприятливі умови для виховання здорового способу життя дитини-дошкільника. ЗДО розробляють, апробують, конструюють і реалізують сучасні здоров'язберігаючі програми та методики. Перед ЗДО поставлені абсолютно нові завдання: необхідно не просто проводити цикл занять зі здоров'язберігаючої діяльності, а організувати єдиний інтегративний процес взаємодії дорослого та дитини, в якому будуть гармонійно об'єднані різні освітні галузі для цілісного сприйняття навколишнього світу. Кінцевим результатом такого процесу має стати формування у дитини уявлення про здоров'я людини як цінності, яка є необхідною передумовою для повноцінного життя, задоволення її матеріальних та духовних потреб, активної участі у трудовому та соціальному житті суспільства, у всіх видах людської діяльності [4, с. 10].

Про якість дошкільної освіти можна говорити тільки тоді, коли в ній є здоров'язберігаюча складова. Коли йдеться про здоров'язбереження в умовах дитячого садка, вихователі мають на увазі, перш за все, раціонально організований освітній процес, який організований з дотриманням умов, що гарантують гармонійний фізичний розвиток дитини, зміцнення її здоров'я. Щоб вищезазначене не залишилося просто декларацією, потрібно подолати негативні тенденції у стані здоров'я дітей, уникнути одноманітності та уніфікованості освіти, створити умови для варіативної та особистісно-

орієнтованої педагогіки. Принципово важливо забезпечити можливість реалізації лише таких освітніх програм, які відповідають вимогам зміцнення фізичного та психічного здоров'я дітей.

У сучасних програмах однією з головних завдань фізичного виховання є розвиток у дітей основних рухів і, в першу чергу, ходьби та бігу як основних способів пересування людини. Вони допомагають дитині знайомитися з навколишнім світом, активно сприймати її, збагачувати свої уявлення про неї. Рухи надають сприятливий вплив на фізіологічний та всебічний розвиток дітей. Є. С. Вільчковський каже: «Справді, без м'язових рухів неможливе ні пізнання природи, ні тим більше, переробка її в процесі праці, ні вдосконалення самої людини в процесі виховання» [1, с. 34].

Турбота держави про здоров'я населення, великий відсоток хворих дітей, недосконалість законодавчих актів – усе це підштовхнуло до створення – нового стандарту, спрямованого на розвиток дошкільної освіти. Основне завдання закладів дошкільної освіти – створювати умови, за яких діти розвиваються, їм цікаво, а в результаті дитина повноцінно проживає дошкільний вік, розвиненою і мотивованою переходить на наступний рівень освіти. Однією з освітніх областей є «Фізичний розвиток», де перелічені види рухової поведінки дитини. Одним із цільових орієнтирів та завданням пріоритетної освітньої області є розвиток великої та дрібної моторики. Фізично розвинена дитина рухлива, витривала, володіє основними рухами, зокрема, ходьбою та бігом, може правильно їх виконувати, контролювати свої рухи та керувати ними. Багато залежить від вихователя, від його вміння відповідно так сформулювати предметно-розвивальне середовище, щоб створити умови для формування в дитини життєвої позиції в освітній діяльності, розвивати ініціативність та забезпечити самореалізацію через різні види діяльності.

Розвиваюче предметно-просторове середовище має забезпечувати можливість спілкування та спільної діяльності дітей та дорослих (у тому числі дітей різного віку), у всій групі та в малих групах, рухову активність дітей, у тому числі розвиток великої та дрібної моторики, участь у рухливих іграх та змаганнях. Для дітей раннього та дошкільного віку освітній простір має надавати необхідні та достатні можливості для руху тощо. [2, с. 141].

Проте є низка проблем, вирішення яких потребує зусиль та часу. Не всі заклади дошкільної освіти достатньо укомплектовані кваліфікованими кадрами, що володіють формами взаємодії та проектною діяльністю в дошкільній освіті, навичками колективного планування. Вихователі консервативні, мало хто здатний швидко перебудуватися під нові вимоги. Наявна слабка включеність батьків в освітній процес. У педагогічному процесі

не відпрацьовано прийоми роботи за великою кількістю дітей, захищеності груп.

Сучасні діти ведуть малорухливий спосіб життя, практично не грають надворі у спортивні ігри, проводять вільний час біля екрану телевізора чи комп'ютера. М'язове навантаження зменшується через об'єктивні причини, до такої думки приходять багато вчених. На їхню думку, одним із завдань виховання є розвиток основних рухів, зокрема ходьби та бігу, закріплення цих навичок, хороша координованість при їх виконанні, впевненість при ходьбі, комфортність при виконанні. Ходьба і біг становлять важливу життєву необхідність, основу розвитку дитини, вони допомагають їй знайомитися з навколишнім світом, активно сприймати його, збагачувати своє уявлення про нього. Розвиток рухів дитини залежить від навколишніх умов і насамперед, від відповідного виховання та навчання.

Ранкова гімнастика є компонентом будь-якої програми. Формування основних рухів – одна з найважливіших проблем теорії та практики фізичного виховання. Основні рухи природні та сприяють оздоровленню організму, а також всебічному вдосконаленню особистості дитини. Чим швидше у дитини будуть сформовані основні рухи – ходьба і біг, тим впевненіше дитина почуватиметься у суспільстві, швидше соціалізується, розвиває спостережливість, опанує аналіз і синтез [2, с. 132].

Формування навички – це тривалий і складний процес, і проходить у три стадії. Для того, щоб ці стадії здійснилися, потрібно використовувати різні засоби. Радять використовувати фізкультурні розваги, основою яких є спортивні та рухливі ігри, використовувати стройові вправи та спортивні свята. Для того щоб рухи у дітей правильно розвивалися та вдосконалювалися, потрібна велика робота вихователя. Відомо, що у процесі формування навичок лежить механізм вироблення умовних рефлексів. Надалі вихователь прагне до того, щоб навички ходьби та бігу дітей ставали все більш узгодженими, спритними, вільними, щоб діти без зусиль могли доцільно застосовувати їх у різноманітних умовах. Засобом вироблення цього вміння є ранкова гімнастика. А з огляду на те, що в нас діти молодшого дошкільного віку, ми вносимо поправку до ранкової гімнастики, вона має сюжетний характер. Сюжети підбираються з урахуванням віку дітей і будуються за мотивами народних казок, фольклорного жанру, і навіть можуть відбивати пори року. В основі кожного комплексу – цікавий сюжет, що дозволяє не тільки зробити заняття ранковою гімнастикою цікавими для дітей, а й закріпити навички ходьби та бігу молодших дошкільнят [4, с. 9].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навчальний посібник / Е. С. Вільчковський. – Львів: ВНТЛ, 1998. – 336 с.
2. Вільчковський Е. С. Рухливі ігри в дитячому садку / Е. С. Вільчковський. – К., 1989. – 237 с.
3. Денисенко Н. Ф. Гартуємо тіло і дух! Сучасні підходи до фізичного виховання та оздоровлення дошкільнят / Н. Ф. Денисенко // Дошкільне виховання. – 2001. – № 6. – С. 14-15.
4. Доронова Т. М. Про пріоритетні напрями державної політики у сфері дошкільної освіти / Т. М. Доронова // Дошкільне виховання. – 2007. – № 8. – С. 8-12.

УДК 373.2.091.12:005.336.1:331.108(045)

Русанюк М.В.

**здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»,**

Мукачівський державний університет

Добош О.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти

та освітнього менеджменту,

Мукачівський державний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті досліджено теоретичні аспекти ефективної кадрової політики як фактору розвитку закладу дошкільної освіти. Акцентовано увагу на: ролі керівника закладу у формуванні колективу; кадрового потенціалу. Розглянуто основні елементи системи управління персоналом, тимбілдинг як один з методів управління персоналом.

Ключові слова: *кадрова політика, кадровий потенціал, управління персоналом, розвиток закладу дошкільної освіти, тимбілдинг.*

The article examines the theoretical aspects of effective personnel policy as a factor in the development of a preschool educational institution. Attention is focused

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>